

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІ НАВЧАННЯ
У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
ВИЩИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ**

Матеріали міжнародної Науково-методичної
конференції 10-12 листопада 1999 року

Частина 1

Рівне-1999

СУЧАСНІ ТРУДНОЩІ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ

Ю. Л. Старовойт, Г.В. Абрамович
Вінницький державний технічний університет
(м. Вінниця)

Не виникає сумнівів у доцільності зростання питомої ваги іноземної мови серед вузівських предметів на сучасному етапі підготовки фахівців самих різноманітних профілів. Відкритість кордонів і неуклінна стратегія на інтеграцію у світовий науково-технічний та економічний простір примушують визнати цю дисципліну мало не однією з основних у наших навчальних планах. І разом з тим в більшості навчальних закладів спостерігається зневага і навіть певний опір щодо такого ставлення до викладання іноземної мови.

Перш за все слід визнати жалюгідною кількість аудиторних годин, що зазвичай відводяться на іноземну мову в негуманітарних вузах. До того ж майже половина програмного матеріалу нерідко припадає на позааудиторне засвоєння. З кожним роком все гострішою стає проблема забезпечення підручниками. Радянські, хоч і бездоганні у типографському плані, вже морально застаріли і порядком потріпалися у бібліотечних фондах. Вітчизняні підручники тільки почали з'являтися. Вони ще не можуть задовольняти навіть мінімум потреб вищої школи і до того ж відзначаються не найкращим поліграфським виконанням.

Лінгафонні кабінети, що залишилися нам у спадщину від радянських часів, з різних причин використовуються все менше і менше. І тут слід визнати, що вони ніколи і не працювали на повну заплановану потужність і взагалі у значній мірі є дорогою за собівартістю помилкою у технічному забезпеченні аудиторій.

Започатковане останнім часом застосування комп'ютерних методик у найближче десятиліття не принесе бажаного результату, оскільки для повної віддачі всі студенти повинні мати персональні комп'ютери вдома або в гуртожитку.

Таким чином, ми змушені задовольнитися традиційними методиками викладання на основі елементарної схеми: викладач—підручник—студент. З технічного забезпечення доступним можна визнати лише звичайний магнітофон, навіть відео для нас залишається все ще недосяжною мрією.

Однак не слід впадати у відчай. Адже безпосередній контакт між наставником і студентом та самостійна робота останнього з підручником, словником та оригінальним текстом у будь-якому разі залишається основною формою роботи у вивченні іноземної мови. А запорукою успіху тут може стати лише серйозне ставлення до навчання. На жаль, цього ми зараз не спостерігаємо ні у студентів, ні у керівного складу як самих навчальних закладів, так і рідного міністерства. Передусім слід розглянути проблему відвідування занять. Як об

ми не наголошували на обов'язковій присутності студентів на заняттях, не слід забувати, що закону про це у нас немає і бути не може. У всьому цивілізованому світі відвідування занять є особистою справою самих студентів, для викладачів головним є – перевірити, чи змогли вони, нехай і самотійно, отримати необхідні знання та навички. І тут вступає в дію дуже важливий чинник — якщо студент не виконав передбачену програму, він відраховується незалежно від того, сплачує він за навчання особисто чи знаходиться на державному бюджеті. Ми ж, у свою чергу, досі не можемо позбутися пережитків соціалізму і готуємо випускників мало не за п'ятирічним планом, при якому масове відрахування студентів, і особливо на старших курсах, сприймається як страшний недолік у роботі адміністрації учбових закладів. Щодо студентів-контрактників, то тут ситуація ще більш критична. Сплачуючи за навчання, такі студенти вважають, що вони вже заздалегідь купили диплом.

Помилковим також слід визнати поступове витіснення за рахунок англійської мови з освітніх програм німецької та французької. А іспанська мова практично вже зникла. Це призводить до одностороннього лінгвістичного розвитку нації і до втрат вже напрацьованого за десятиліття потенціалу. І наслідки з часом стануть відчутними. Не звужувати, а розширяти слід палітру мов, що вивчаються у нашій вищій та середній школах, поступово вводячи до програм арабську, китайську, слов'янські та інші мови.

За останніми повідомленнями із засобів масової інформації наша держава налаштовується знову повернутися до хибних радянських методів вирішення кадрових проблем на селі – надати випускникам сільських шкіл пільги при доступі до вищих навчальних закладів. Вважається, що ті в свою чергу після закінчення вузів повернуться до рідних місць всебічно освіченими фахівцями і відрізняються, нарешті, межу між містом та селом. Функціонери з комуністичним мисленням і досі не можуть зрозуміти, що, по-перше, неможливо виховати справжнього фахівця з вищою освітою з абітурієнта, який не отримав належної середньої освіти, і, по-друге, що таким чином ми лише продовжуватимемо виводити молодь з села, допомагаючи їй зачепитися за місто зі всіма впливовими з цього наслідками.

До вузів слід приймати лише найбільш здібних представників нації, а село можна підняти, лише створюючи для спеціалістів найкращі умови для праці і проживання. Таким спеціалістам можна навіть для більшого заохочення встановити заробітну плату вищу, ніж у місті. Такий шлях буде не лише економічнішим, а й найдешевшим.

15. Кизименко Л.Д., Ієвлєв О.М.	Невербальний аспект механізмів стереотипізації як фактор ефективності навчальної діяльності студента в технічному вузі	61
16. Котко Т.П.	Основні кваліфікаційні уміння майбутнього психолога-фахівця, необхідні для формування благоприємного психологічного клімату в учнівському колективі	65
17. Магєра Е.А.	О воспитании профессиональной ответственности у студентов технических вузов (теоретические изложения)	70
18. Мартиненко О.В.	Психолого-педагогічні проблеми підготовки майбутніх працівників органів внутрішніх справ	74
19. Мельник Л.П., Осадча Л.А.	Нетрадиційні форми організації психологічної освіти в умовах сільськогосподарського вузу	79
20. Мельникова В.О.	Роль психофізіологічних особливостей людської пам'яті у навчально-пізнавальній діяльності	81
21. Міщик Л.І., Козарік О.С.	Впровадження інноваційних технологій у викладанні психолого-педагогічних дисциплін на кафедрах факультету соціальної педагогіки та психології	84
22. Новічков Г.В.	Соціалізація та підготовка фахівців у вузі	89
23. Пашукова Т.И.	Проблема профилактики эгоцентризма в процессе формирования специалиста в вузе	94
24. П'ятківська Н.А.	Дидактичні прийоми та принципи індивідуалізації навчальної роботи	99
25. Растригіна А.М.	Процес формування культури майбутнього педагога	101
26. Романець З.О., Петровська І.Р.	Психолого-педагогічні аспекти формування професійної я-концепції випускників вищих освітніх закладів	106
27. Скрипчук П.М.	Міжнародні стандарти і навчальний процес ...	111
28. Старовойт Ю.Л., Абрамович Г.В.	Сучасні труднощі у викладанні іноземних мов у технічному вузі	114
29. Сяська В.Н.	Создание на базе интеграционно-специализированного обучения с обратной связью творческой модели образования по курсу "инженерная графика"	116
30. Ткач О.В.	Социально-психологический аспект подготовки специалистов в вузе или современный студент глазами психолога	119